
RAADSMEEDELING

Onderwerp

Informatie over de vorderingen in het proces doordecentralisatie zorgplicht basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs

---

Steenbergen; 5 februari 2019

Aan de Raad,

Inleiding

Op 28 juni 2016 heeft het college van Burgemeester en Wethouders van Bergen op Zoom de startnotitie doordecentralisatie onderwijshuisvesting primair en (voortgezet) speciaal onderwijs vastgesteld. Het doel van deze startnotitie was onderzoeken of het mogelijk is om de zorgplicht van de gemeente zoals die nu geregeld is in de wet en in de verordening, in een nader te bepalen vorm over te dragen aan de schoolbesturen. In 2017 hebben de colleges van Steenbergen en Woensdrecht, mede op ingeven van de schoolbesturen die vaak gemeentegrens overstijgend werken, zich bij dit onderzoek gevoegd. Hierdoor wordt hierna gesproken over 'Brabantse Wal'.

Op dit moment werken alle drie de Brabantse Wal gemeenten, voor wat betreft de onderwijshuisvesting, met een door de (eigen) gemeenteraad vastgestelde *Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs*. Voor vergoeding komen de volgende voorzieningen in aanmerking:

- nieuwbouw van een school (na 60 jaar);
- uitbreiding van een school;
- gehele of gedeeltelijke ingebruikneming van een bestaand gebouw ten behoeve van de huisvesting van een school;
- verplaatsen of verwijderen van noodlokalen of semipermanente lokalen;
- eerste inrichting onderwijsleerpakket of meubilair
- en/of herstel van constructiefouten.

Met ingang van 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor het gehele onderhoud van een schoolgebouw. Zij ontvangen daarvoor een vergoeding van het Rijk.

Recente ontwikkelingen die van invloed zijn op onderwijshuisvesting: voorstel VNG/PO-raad en VO-raad

Op 13 april 2018 hebben de VNG, PO-raad en VO-raad (respectievelijk de raad voor Primair Onderwijs en raad voor Voortgezet Onderwijs) een voorstel gedaan aan het Ministerie ten aanzien van de onderwijshuisvesting. Aanleiding hiervoor was dat de huidige wet- en regelgeving onvoldoende mogelijkheden biedt om effectief en efficiënt met middelen om te gaan. Samengevat komt het voorstel op het volgende neer:

- gemeenten en schoolbesturen stellen gezamenlijk een meerjarig Integraal Huisvestingsplan (IHP) op dat in de plaats treedt van de bestaande jaarcyclus;

- het begrip 'renovatie' wordt als voorziening in de wet opgenomen; kosten hiervan zijn, voor zover het een levensduur verlengende maatregel betreft, voor rekening van de gemeente;
- schoolbesturen stellen verplicht een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) op waarin onderhoudswerkzaamheden en te besteden middelen zijn aangegeven
- en het investeringsverbod voor schoolbesturen in stenen, zoals beschreven in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), wordt aangepast en versoepeld.

Daarnaast heeft de VNG haar leden geadviseerd om de financiële norm in de gemeentelijke Onderwijshuisvestingsverordening eenmalig te verhogen met 40% om daarmee meer in overeenstemming te komen met de veranderende prijzen in de markt en aan de hogere eisen te voldoen die aan schoolgebouwen worden gesteld.

Stand van zaken proces Doordecentralisatie

Spelers

In het project participeren de Brabantse Wal gemeenten, te weten Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht. Tevens participeren de volgende schoolbesturen: ABBO, Auris, Driespan, KPO, LPS, SIPO en SOM. SKS (Kruisland) heeft aangegeven op dit moment niet in de gelegenheid te zijn om bij de gesprekken aan te sluiten, maar wordt volgens afspraak ambtelijk geïnformeerd over de voortgang van het proces.

Het proces wordt extern begeleid door projectleiders van Kwartiermasters. Gemeenten zijn autonoom verantwoordelijk, maar er is voor gekozen in dit proces zoveel mogelijk gezamenlijk op te trekken, omdat alle drie de gemeenten met veelal dezelfde schoolbesturen te maken hebben. Op deze manier kan een gezamenlijke ambitie ontstaan.

Proces tot nu toe

De afgelopen periode zijn de besturen samen met de gemeenteambtenaren aan het werk geweest met het opstellen van een zogenaamd *beleidsarm* Integraal Huisvesting Plan (IHP): dit beleidsarme concept IHP is een plan conform de verordening, betreft de minimale zorgplicht van gemeenten en kan worden beschouwd als een 'basisproduct'. Hiervoor zijn gedurende deze periode aan de zijde van de gemeenten de huisvestingsdata en financiële data (van gemeenten) verzameld en zijn recente leerlingenprognoses aangeleverd.

Een wenselijke volgende stap is te komen tot een *beleidsrijk* concept-IHP met ambities. De ambities betreffen o.a. het verhogen van de kwaliteit van het gebouw (niveau Frisse scholen klasse B), het duurzaam maken conform de BENG-norm (Bijna Energie Neutrale Gebouwen) en de opzet van een Integraal Kind Centrum (IKC van 0 tot 12 jaar). Onderdeel van deze vorm van IHP is met de gezamenlijke middelen (de gemeenten vanuit de verantwoordelijkheid voor nieuwbouw en renovatie, schoolbesturen vanuit de verantwoordelijkheid voor onderhoud en exploitatie) het beleidsrijke niveau te realiseren.

Met dit beleidsrijke IHP zal vanaf 2020 inzichtelijk worden wat de komende jaren financieel nodig is om de onderwijshuisvesting kwalitatief op orde te krijgen (en te houden).

Met dit eindproduct ligt er ook een basis voor verdere uitwerking van een proces tot mogelijke doordecentralisatie

Op dit punt hebben we wel te maken met lokale nuancering:

In Woensdrecht is men al op weg naar een beleidsrijk IHP. Dit komt omdat er parallel aan het project Doordecentralisatie een project Nieuwbouw Integraal Kind Centrum in de gemeente loopt. Voor dit nieuwbouwproject zijn al uitgangspunten en ambities vastgesteld, die leidend gaan zijn voor het beleidsrijke IHP.

Voor Bergen op Zoom en Steenbergen moet nog een proces doorlopen worden om te komen tot een beleidsrijk IHP. Daarentegen is vanwege het huidige aantal lopende aanvragen

onderwijsvoorzieningen bij gemeente Bergen op Zoom, de urgentie om op korte termijn een beleidsrijk IHP te realiseren hoger dan voor Steenbergen.

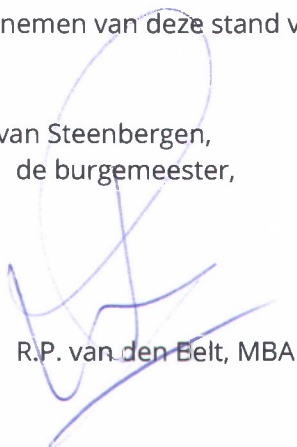
In die zin volgen de drie individuele gemeenten een iets andere planning; passend bij de lokale ontwikkelingen. In Steenbergen willen we hierbij de koppeling maken met de Toekomstvisie en een visie op gemeentelijk vastgoed. We starten in het derde kwartaal van 2019 met voorbereidende werkzaamheden, om toe te werken naar besluitvorming in het tweede kwartaal van 2020. Deze planning is opgenomen in de beleidsagenda van gemeente Steenbergen.

Voor nu vragen wij u kennis te nemen van deze stand van zaken en de recente ontwikkelingen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Steenbergen,
de secretaris, de burgemeester,

M.J.P. de Jongh, RA

R.P. van den Belt, MBA